

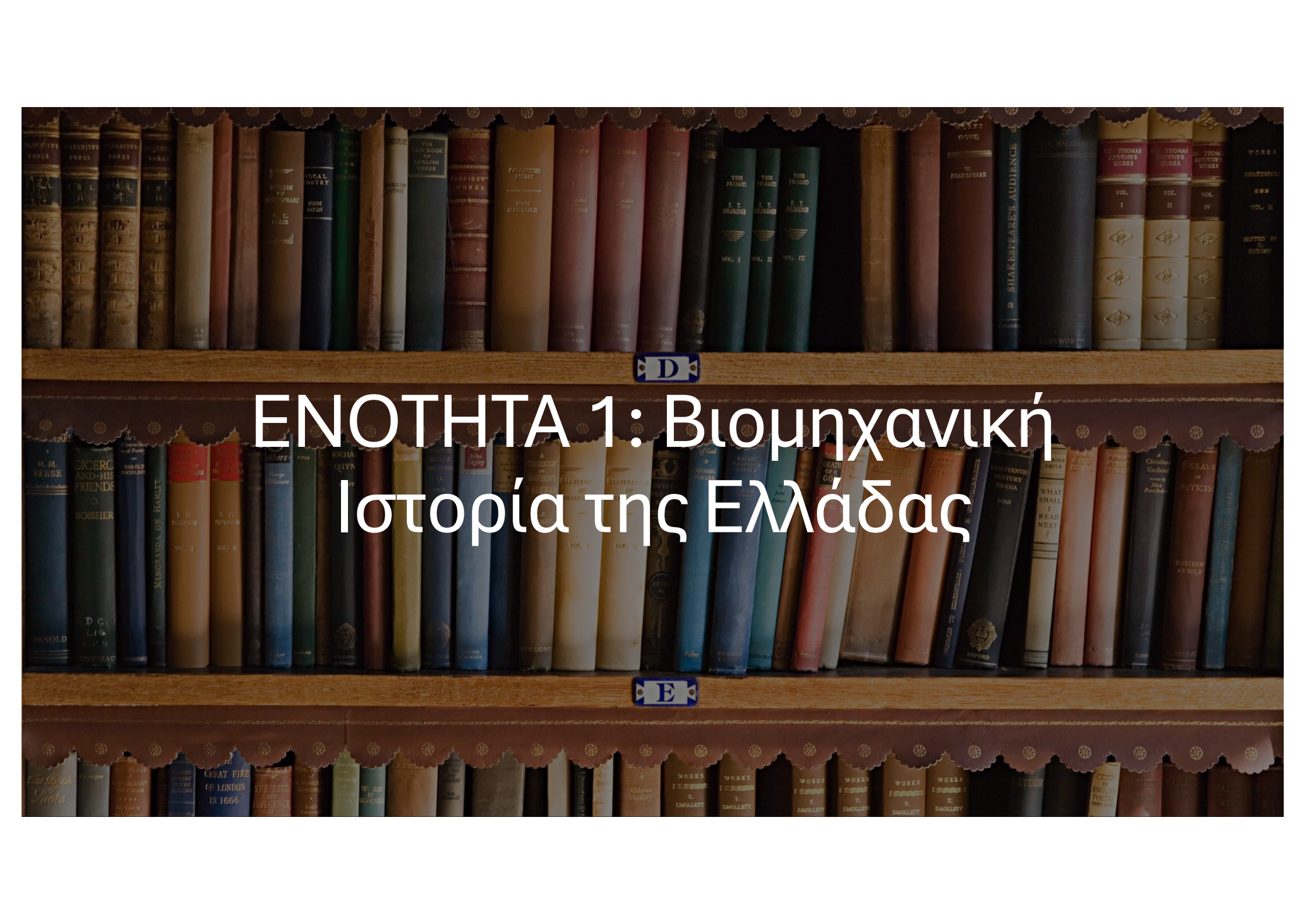
Ελληνική Βιομηχανία και Βιομηχανική Πολιτική

Άντι Μπένγκου Α.Μ.: 1220340

Έκτορας Μητρόπουλος Α.Μ.: 1220127

Νικόλαος Σπίνος Α.Μ.: 1220200

Φοίβος Χριστοδούλου Α.Μ.: 1220327

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Βιομηχανική Ιστορία της Ελλάδας

Περίοδος Ταχείας Εκβιομηχάνισης (1950-1973)

Χαρακτηριστικά

- Μετά τη νομισματική σταθεροποίηση του 1953, η Ελλάδα πέρασε από αγροτική σε βιομηχανική οικονομία.
- Μέσος ρυθμός αύξησης ΑΕΠ: ~7%
- Βασικοί παράγοντες ανάπτυξης: Υψηλός ρυθμός σχηματισμού παγίου κεφαλαίου, Προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων, Ανάπτυξη βαριάς βιομηχανίας: διυλιστήρια, χαλυβουργία, αλουμίνιο

Ρόλος του Κράτους

- Δημιουργία υποδομών
- Προστατευτική πολιτική για τις εγχώριες επιχειρήσεις
- Στήριξη στρατηγικών κλάδων (ενέργεια, μέταλλα)

Κλειδί για την Επιτυχία

- Υποτίμηση δραχμής 1953 → φθηνά ελληνικά προϊόντα διεθνώς
- Συνδυασμός νομισματικής πειθαρχίας + κρατικής υποστήριξης

Περίοδος της Στασιμότητας (1974-1990)

Κύρια Ζητήματα

- Διεθνείς πετρελαϊκές κρίσεις + αλλαγή οικονομικού υποδείγματος → μετατόπιση από επενδύσεις σε κατανάλωση και αναδιανομή εισοδήματος
- Κόστος εργασίας αυξήθηκε ταχύτερα από την παραγωγικότητα
- Κρατικός παρεμβατισμός → ΟΑΕ απορρόφησε προβληματικές βιομηχανίες
- Είσοδος στην ΕΟΚ (1981): αποκαλύφθηκαν διαρθρωτικές αδυναμίες

Σημαντικά Αποτελέσματα

- Απόκλιση κόστους εργασίας vs παραγωγικότητα → φούσκα ανταγωνιστικότητας → μαζικά λουκέτα
- Διάσωση προβληματικών επιχειρήσεων → καθυστέρηση τεχνολογικού εκσυγχρονισμού ~20 χρόνια

Εποχή του Ευρώ (1990- 2009)

Κύρια Χαρακτηριστικά

- Πολιτική "σκληρής δραχμής" → μείωση πληθωρισμού, αλλά απώλεια εξωτερικής ανταγωνιστικότητας
- Αποβιομηχάνιση: κυρίαρχοι τομείς έγιναν κατασκευές, δημόσιος τομέας, υπηρεσίες
- Φθηνός δανεισμός από ένταξη στην Ευρωζώνη → τροφοδότησε την κατανάλωση και τις κατασκευές
- Μεταποιητικές μονάδες έκλεισαν ή μετέφεραν παραγωγή → αύξηση εμπορικού ελλείμματος

Σημαντικά Αποτελέσματα

- Σκληρό νόμισμα → έμμεσος φόρος στις εξαγωγές, ενίσχυση εισαγωγών
- "Ολλανδική Ασθένεια": κεφάλαια απορροφήθηκαν σε κατασκευές και κατανάλωση αντί για βιομηχανική καινοτομία

Κρίση & Αναδιάρθρωση (2010-Σήμερα)

Κύρια Χαρακτηριστικά

- Οικονομική κρίση → βίαιο σοκ, επαναπροσδιορισμός στρατηγικής
- Κατάρρευση εσωτερικής ζήτησης → εξωστρέφεια ως ζήτημα επιβίωσης
- Εσωτερική υποτίμηση + διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις → ανάκτηση ανταγωνιστικότητας
- Εξαγωγές αγαθών σε ιστορικά υψηλά επίπεδα

Σημαντικά Αποτελέσματα

- "Δημιουργική καταστροφή": οι επιτυχημένες επιχειρήσεις ενσωματώθηκαν σε διεθνείς αλυσίδες αξίας
- Η εξωστρέφεια → από "διέξοδος" (2009) σε πυρήνα κερδοφορίας του νέου μοντέλου
- Νέο παραγωγικό μοντέλο → βασισμένο σε επενδύσεις και καινοτομία, αντί για κατανάλωση

A photograph of an industrial facility, likely a refinery or chemical plant, featuring large storage tanks and distillation columns under a blue sky with light clouds. The image is used as a background for the title text.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Η Διάρθρωση της Ελληνικής Βιομηχανίας σήμερα

Μακροοικονομική Συμβολή και Εξαγωγική Δυναμική

Κύρια Χαρακτηριστικά

- Μεταποίηση → 11% του ΑΕΠ, με στόχο 15% τα επόμενα 10 χρόνια
- Σημαντική συμβολή στις εξαγωγές: βιομηχανικά προϊόντα >50% των συνολικών εξαγωγών
- Υψηλός πολλαπλασιαστής στην οικονομία: κάθε €1 προστιθέμενης αξίας → €2,8 στο ΑΕΠ
- Δημιουργεί εκατοντάδες χιλιάδες θέσεις εργασίας υψηλής εξειδίκευσης

Σημαντικά Αποτελέσματα

- Πολλαπλασιαστής βιομηχανίας > υπηρεσίες → στρατηγικός μοχλός ανάπτυξης
- Σταθεροποιητής εμπορικού ισοζυγίου: μειώνει εξάρτηση από τον τουρισμό, πιο ευάλωτο σε κρίσεις

Έτος	Συμμετοχή στο ΑΕΠ (%)	Εξαγωγές Αγαθών (δισ. €)	Απασχόληση (χιλ. άτομα)
2010	8,9%	21,3	340
2015	9,4%	25,8	315
2020	10,2%	30,7	360
2023/24	11,0%	50,0+	400+

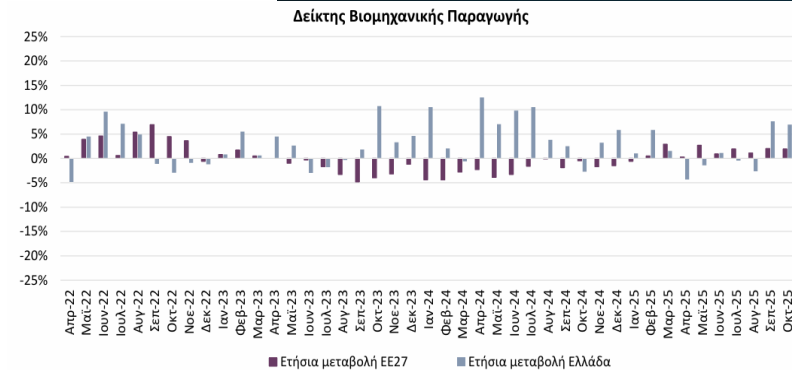
Κλαδική Ανάλυση και Τομείς Αιχμής

Κύριοι Κλάδοι

- Τρόφιμα & Ποτά: μεγαλύτερος εργοδότης, ηγετική δύναμη σε αριθμό επιχειρήσεων
- Φαρμακοβιομηχανία: πρωταθλητής καινοτομίας, υψηλές επενδύσεις σε R&D ("Silicon Valley" της Ελλάδας)
- Μεταλλουργία: αλουμίνιο, χαλκός → έντονος εξαγωγικός προσανατολισμός
- Δομικά Υλικά & Χημικά: στηρίζουν εγχώρια υποδομή και διεθνείς αλυσίδες αξίας, ανθεκτικοί σε κρίσεις

Σημαντικά Στοιχεία

- Άνοδος σε τομείς υψηλής σημασίας: τρόφιμα & φαρμακευτικά προϊόντα
- Η φαρμακοβιομηχανία καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό επενδύσεων R&D ανά ευρώ κύκλου εργασιών

Επιχειρηματική Δομή και Γεωγραφική Κατανομή

Κύρια Χαρακτηριστικά

- Μικρομεσαίες επιχειρήσεις: ευέλικτες αλλά περιορισμένες σε οικονομίες κλίμακας
- Γεωγραφική συγκέντρωση: Αττική–Βοιωτία & Κεντρική Μακεδονία
- Στρατηγική ανάπτυξης: επιχειρηματικά πάρκα & σύγχρονα logistics → σύνδεση με Πειραιά & Θεσσαλονίκη

Σημαντικά Στοιχεία

- "Missing Middle": έλλειψη μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων → δυσκολία σε μεγάλες επενδύσεις
- Η ελληνική βιομηχανία λειτουργεί και ως διαμετακομιστικό κέντρο για τη ΝΑ Ευρώπη

Μελλοντικές Προκλήσεις και Industry 4.0

Κύριες Προκλήσεις

- Ψηφιοποίηση, αυτοματισμός & Τεχνητή Νοημοσύνη → απαραίτητες επενδύσεις
- Πράσινη μετάβαση: μείωση ανθρακικού αποτυπώματος, συμμόρφωση με αυστηρές περιβαλλοντικές απαιτήσεις
- Υψηλό ενεργειακό κόστος: κίνδυνος για την ανταγωνιστικότητα, ειδικά στις ενεργοβόρες βιομηχανίες

Σημαντικά Στοιχεία

- Κενό δεξιοτήτων (skill gap): η τεχνολογία προχωρά ταχύτερα από την εκπαίδευση
- Επανακατάρτιση (reskilling): κρίσιμη για την επιτυχία της βιομηχανίας του μέλλοντος
- Επιτυχία πολιτικής = τεχνολογικός εκσυγχρονισμός + κατάλληλα κίνητρα

An aerial photograph of an industrial facility, likely a refinery or chemical plant. The image shows numerous large, cylindrical storage tanks of various colors (blue, white, and grey) arranged in rows. A complex network of pipes and walkways connects these tanks. In the foreground, there is a body of water with a rocky shoreline. To the right, there are industrial buildings with corrugated metal roofs and a parking lot with several vehicles. The overall scene is industrial and organized.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Η Βιομηχανική Πολιτική της Ελλάδας

Η σύγχρονη βιομηχανική πολιτική και ο ρόλος της στην ελληνική οικονομία

Η **βιομηχανική πολιτική** είναι το σύνολο των δημόσιων παρεμβάσεων που στοχεύουν να **ενισχύσουν** ή/και να **μετασχηματίσουν** τη βιομηχανική βάση μιας χώρας

Σήμερα, η βιομηχανική πολιτική επιστρέφει στην ΕΕ λόγω **κρίσεων** (πανδημία, ενεργειακή κρίση, γεωπολιτική) και **στόχων**: στρατηγική αυτονομία, ανθεκτικότητα, ασφάλεια εφοδιασμού κ.λπ.

Για την **Ελλάδα**, προτεραιότητα είναι η **αναβάθμιση του παραγωγικού μοντέλου**: περισσότερη μεταποίηση υψηλής προστιθέμενης αξίας, καλύτερες θέσεις εργασίας, περισσότερες εξαγωγές.

Η δίδυμη (**πράσινη & ψηφιακή**) μετάβαση μετατρέπεται σε βασικό άξονα ανταγωνιστικότητας και νέων επενδύσεων.

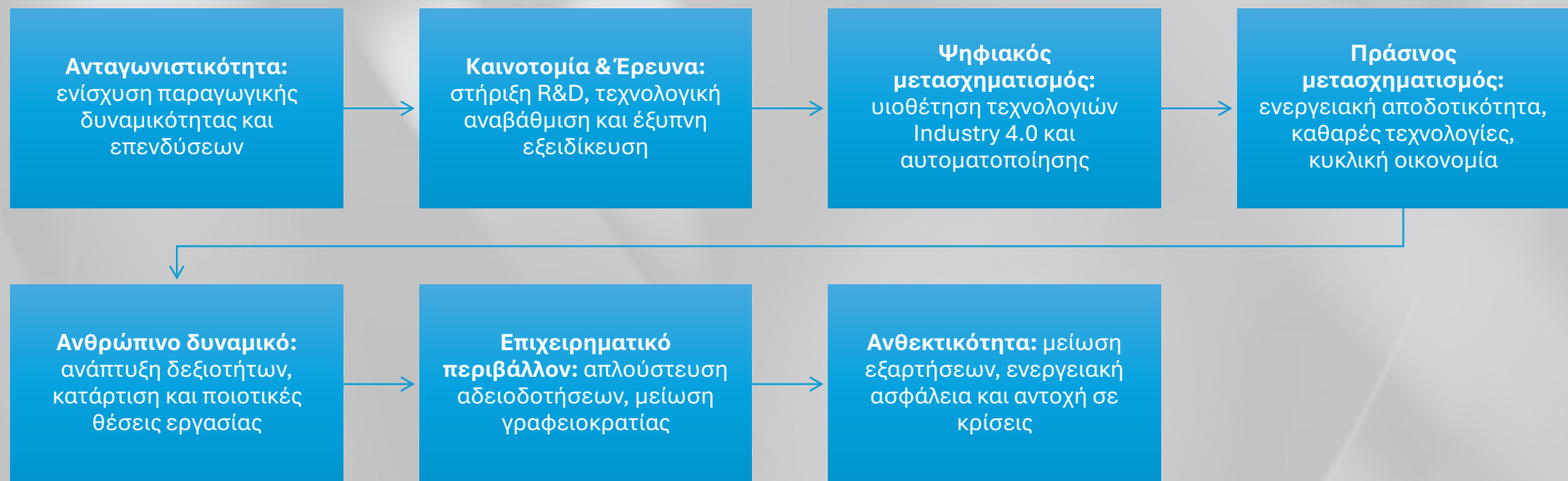
**Η Εθνική Στρατηγική για
τη Βιομηχανία (2022+):**
Πρώτη ολοκληρωμένη
εθνική στρατηγική
βιομηχανικής πολιτικής
με δεκαετή ορίζοντα

- Διαμορφώθηκε με τη συμμετοχή κράτους και παραγωγικών φορέων
- Ευθυγραμμίζεται με την Ευρωπαϊκή Βιομηχανική Στρατηγική και την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία
- Αποτελεί το κεντρικό εργαλείο σχεδιασμού και υλοποίησης βιομηχανικής πολιτικής

Στόχοι:

1. Η αύξηση της συμβολής της βιομηχανίας στο ΑΕΠ και την απασχόληση
2. Ο μετασχηματισμός της ελληνικής βιομηχανίας σε πιο ανταγωνιστική, καινοτόμα και βιώσιμη

Οι 7 πυλώνες της σύγχρονης ελληνικής βιομηχανικής πολιτικής

Χρηματοδοτικά εργαλεία υλοποίησης της βιομηχανικής πολιτικής

Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας (Ελλάδα 2.0):
Επιχορηγήσεις και χαμηλότοκα δάνεια για πράσινες και ψηφιακές επενδύσεις

ΕΣΠΑ 2021–2027:
Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και εξωστρέφειας μεταποιητικών επιχειρήσεων

Αναπτυξιακός Νόμος 4887/2022:
Φοροαπαλλαγές και επιδοτήσεις για παραγωγικές και βιομηχανικές επενδύσεις

Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων:
Στήριξη κρίσιμων υποδομών (βιομηχανικά και επιχειρηματικά πάρκα)

Εξωστρέφεια και διεθνής ανταγωνιστικότητα

Υπουργείο Εξωτερικών: 649 δράσεις για την προώθηση των ελληνικών εξαγωγών το 2025

Συμμετοχή ελληνικών βιομηχανιών σε:

1. Διεθνείς εκθέσεις και εμπορικές αποστολές,
2. Στοχευμένες B2B επιχειρηματικές συναντήσεις στο εξωτερικό,
3. Προγράμματα branding και προβολής του ελληνικού βιομηχανικού προϊόντος,
4. Ενέργειες οικονομικής διπλωματίας

- Κομβικός ρόλος των θεσμών υποστήριξης εξαγωγών (**Enterprise Greece, Export Credit Greece**)
- **Διεθνείς συνεργασίες:** Η ελληνική βιομηχανική πολιτική ενισχύεται μέσω τεχνικής στήριξης από τον ΟΟΣΑ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και της συμμετοχής σε ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες κρίσιμων αλυσίδων αξίας (IPCEIs).

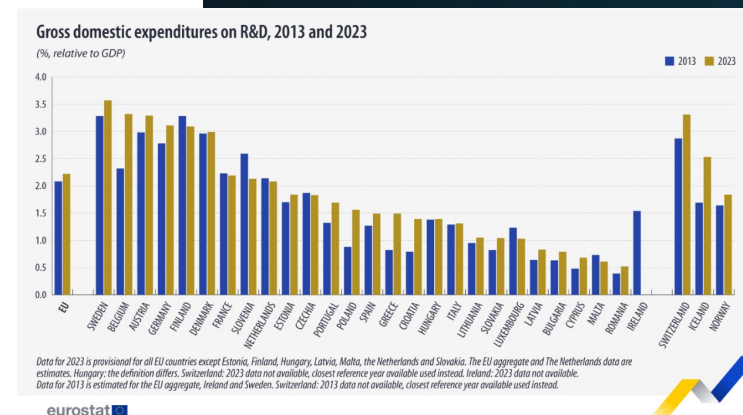
ΕΝΟΤΗΤΑ 4: Έρευνα και Ανάπτυξη

Ο ρόλος του R&D στην ελληνική βιομηχανία

- R&D: οι απαραίτητες δραστηριότητες για την παραγωγή γνώσης που οδηγεί σε νέα τεχνολογία και σε νέα προϊόντα και υπηρεσίες.
- Συμβολή του R&D στη βιομηχανία:
 - αύξησης της παραγωγικότητας
 - βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων
 - στη μείωση του κόστους παραγωγής μέσω τεχνολογικών βελτιώσεων
 - μετάβασης από δραστηριότητες χαμηλής προστιθέμενης αξίας σε τεχνολογικά καινοτόμες μορφές παραγωγής

Το R&D στην Ελλάδα

- Συνολικές δαπάνες R&D 2023: €3,36 δισ. (αύξηση +9,5% από το 2022) Οι επενδύσεις στην Έρευνα & Ανάπτυξη έχουν εντατικοποιηθεί σημαντικά.
- Ένταση R&D (δαπάνες ως % ΑΕΠ): 1,49% το 2023, ελαφρώς υψηλότερη από 1,48% το 2022 – ιστορικό υψηλό για την Ελλάδα (από ~0,7% το 2011). Η Ελλάδα σημειώνει μία από τις ταχύτερες αυξήσεις στην ΕΕ (+0,77 ποσοστιαίες μονάδες 2012-2022)
- Τάση δεκαετίας: Σταθερή άνοδος της έντασης R&D. Οι δαπάνες υπερδιπλασιάστηκαν σε μια δεκαετία, ανεβάζοντας τη χώρα στη μέση της ΕΕ (14η θέση/27 το 2023)
- Σύγκριση με στόχους: Παρά την πρόοδο, η ένταση R&D παραμένει κάτω από τον μ.ό. ΕΕ (~2,2% ΑΕΠ) και απέχει από τον ευρωπαϊκό στόχο 3%.

Διαρθρωτικά προβλήματα του R&D στην Ελλάδα

- Αδύναμη σύνδεση έρευνας – βιομηχανίας:
 - Περιορισμένη συνεργασία μεταξύ: πανεπιστημίων, ερευνητικών κέντρων, βιομηχανικών επιχειρήσεων
- Κλαδική διάρθρωση χαμηλής τεχνολογίας:
 - Κυριαρχία παραδοσιακών κλάδων (τρόφιμα, δομικά υλικά, βασική μεταποίηση)
 - Περιορισμένη παρουσία κλάδων υψηλής τεχνολογίας και έντασης γνώσης
- Μικρό μέγεθος επιχειρήσεων και έλλειψη οικονομιών κλίμακας
- Η απουσία οικονομιών κλίμακας μειώνει την ικανότητα των επιχειρήσεων να:
 - απορροφούν νέα τεχνολογία
 - συμμετέχουν σε διεθνή δίκτυα καινοτομίας
 - ανταγωνίζονται σε αγορές έντασης γνώσης

Πολιτικές ενίσχυσης Έρευνας και Ανάπτυξης

- Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)
 - Η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) αποτελεί το βασικό πλαίσιο:
 - στοχευμένης επένδυσης σε τομείς συγκριτικού πλεονεκτήματος
 - σύνδεσης βιομηχανίας – έρευνας – περιφερειακής ανάπτυξης
 - κατεύθυνσης ευρωπαϊκών πόρων προς την παραγωγική καινοτομία
- Ευρωπαϊκά προγράμματα R&D
 - βασική πηγή χρηματοδότησης βιομηχανικής έρευνας
 - μηχανισμός ενσωμάτωσης της ελληνικής βιομηχανίας σε ευρωπαϊκές αλυσίδες γνώσης
 - μέσο τεχνολογικής αναβάθμισης μέσω διεθνών συνεργασιών
 - ωστόσο, η συμμετοχή αφορά κυρίως ερευνητικούς φορείς και μικρότερες βιομηχανικές επιχειρήσεις

Συμπεράσματα και προκλήσεις

- Η Ελλάδα σημειώνει σταθερή πρόοδο στις δαπάνες R&D, με ιστορικό υψηλό 1,49% του ΑΕΠ το 2023.
- Παρά τη βελτίωση, η Ελλάδα υστερεί σε σχέση με τον μ.ό. της ΕΕ (2,2% ΑΕΠ), κυρίως στον ιδιωτικό τομέα.
- Υπάρχουν ισχυρά εργαλεία πολιτικής (RIS3, φορολογικά κίνητρα, επιχορηγήσεις μέσω ΕΣΠΑ/Ταμείου Ανάκαμψης).
- Η χώρα κατατάσσεται πλέον στη “μεσαία ζώνη” της καινοτομίας (Moderate Innovator – ~76% του μ.ό. ΕΕ).
- Προκλήσεις
 - Χαμηλή ιδιωτική ένταση R&D: οι ελληνικές επιχειρήσεις επενδύουν σε R&D το μισό από τον μ.ό. της ΕΕ.
 - Αδύναμη διασύνδεση έρευνας–παραγωγής: περιορισμένη εμπορική αξιοποίηση της ακαδημαϊκής έρευνας.
 - Brain drain: διαρροή ταλαντούχου επιστημονικού δυναμικού στο εξωτερικό.
 - Ανάγκη πρόσβασης σε χρηματοδότηση (ιδίως για νεοφυείς και ΜμΕ επιχειρήσεις έντασης γνώσης).
 - Έλλειψη οικοσυστήματος καινοτομίας με λειτουργική συνεργασία κράτους–επιχειρήσεων–πανεπιστημίων.
 - Μακροπρόθεσμος στόχος: σύγκλιση με τον στόχο ΕΕ για δαπάνες R&D στο 3% του ΑΕΠ.

The background image shows a complex industrial facility with large, blue-painted pipes and structural elements. The pipes are interconnected in various ways, some running vertically and others horizontally. There are several platforms or walkways with metal railings at different levels of the structure. The sky in the background is a pale blue with some light, wispy clouds. The overall color palette is dominated by the blue of the industrial equipment and the light blue of the sky.

ΕΝΟΤΗΤΑ 5: Προοπτικές και Λύσεις για την ελληνική βιομηχανία

Προκλήσεις της Ελληνικής Βιομηχανίας

- Υψηλό ενεργειακό κόστος και (μη) ανταγωνιστικό κόστος παραγωγής
- Έλλειψη ειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού - «brain drain»
- Αργοί ρυθμοί ψηφιακού και τεχνολογικού μετασχηματισμού
- Γραφειοκρατία και περιορισμένη πρόσβαση σε κεφάλαια συμβάλλουν σε ανεπαρκές επιχειρηματικό περιβάλλον

Η βιομηχανία χρειάζεται περιβάλλον φιλικό προς επενδύσεις και ικανό ανθρώπινο δυναμικό.

Ψηφιακός & Πράσινος Μετασχηματισμός

- Ψηφιακός μετασχηματισμός (AI, ρομποτική) για αύξηση αποτελεσματικότητας και ανταγωνιστικότητας
- Πράσινη μετάβαση και ενεργειακή αποδοτικότητα για μείωση κόστους παραγωγής
- Επενδύσεις σε καθαρές τεχνολογίες για να ενταχθούν ελληνικές εταιρείες στις ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας
- Ευκαιρίες χρηματοδότησης μέσω Ευρωπαϊκών Χρηματοδοτικών Προγραμμάτων

Η Ελλάδα μπορεί να εκμεταλλευτεί τον ψηφιακό μετασχηματισμό για να μειώσει το λειτουργικό κόστος και να αυξήσει εξαγωγές.

Διεθνής Συνεργασία & Εξαγωγές

- Ανάπτυξη συνεργασιών με πολυεθνικές για μεταφορά τεχνογνωσίας
- Στοχευμένες εξαγωγές σε αγορές υψηλής ζήτησης (π.χ. τρόφιμα, φαρμακευτικά, καθαρές τεχνολογίες)
- Συμμετοχή σε διεθνείς συμφωνίες και εμπορικές πλατφόρμες για ευκολότερη πρόσβαση σε τεχνογνωσία, αγορές, μεθόδους παραγωγής
- Εκπαίδευση και πιστοποίηση ελληνικών προϊόντων για διεθνή πρότυπα ποιότητας

Η Ελλάδα μπορεί να ενισχύσει τη βιομηχανία μέσω στοχευμένων εξαγωγών και διεθνών συνεργασιών, αυξάνοντας θέσεις εργασίας και τεχνογνωσία.

Προτεινόμενες Λύσεις & Πολιτικές

- Δημιουργία ολοκληρωμένου πλαισίου βιομηχανικής πολιτικής, με κίνητρα επενδύσεων και μειωμένη γραφειοκρατία
- Επανεκπαίδευση/Επανακατάρτιση (reskilling) και προγράμματα δεξιοτήτων για βιομηχανική απασχόληση
- Εγκαθίδρυση συνεργασιών κράτους, επιχειρήσεων και πανεπιστημίων
- Στρατηγικές επιδοτήσεις για ψηφιακή και πράσινη μετάβαση

Η Ελλάδα έχει τις βάσεις για να αυξήσει την συμμετοχή της βιομηχανίας στο ΑΕΠ, αρκεί να εκμεταλλευτεί στρατηγικά τις τρέχουσες συνθήκες και τις διεθνείς ευκαιρίες.

Σας ευχαριστούμε για την προσοχή σας!

Πηγές

- <https://www.sev.org.gr/ekdoseis/schedio-kai-tomes-gia-ti-viomichania-ton-dynatotiton-mas/>
- <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/67715b2c-ec81-4f0c-ad6a-476a34d732bd/12587944.pdf>
- <https://www.mindev.gov.gr/%CE%85%CF%80%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%BF-%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CE%80%CF%84%CF%85%CE%BF%CE%B7%CF%82-%CE%B5%CF%80%CE%B5%CE%BD%CE%B4%CF%8D%CF%83%CE%B5%CF%89%CE%BD-%CE%B1%CF%80%CE%BF/>
- <https://www.mindev.gov.gr/wp-content/uploads/2022/09/ΑΤ-ΕΘΝΙΚΗ-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ-ΓΙΑ-ΤΗ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ-ιστοσελίδας-ΓΓΒ-ΕΣΒ-09-09-2022.pdf>
- https://www.sev.org.gr/members_news/vk-premium-neo-espa-me-epidotisi-eos-50-gia-mikromesaies-epicheiriseis-poiot-tomeis-enischyontai/
- <https://commission.europa.eu/system/files/2023-05/Greece%20NRP%202023.pdf>
- <https://www.oecd.org/el/about/news/press-releases/2024/12/greece-more-action-needed-to-maintain-strong-growth-and-fiscal-sustainability.html>
- https://reform-support.ec.europa.eu/what-we-do/competitiveness/designing-transformation-strategy-greek-industry_en
- <https://www.bankofgreece.gr/Publications/HistoricalCyclesGreekEconomy2021.pdf>
- <https://www.bankofgreece.gr/en/publications-and-research/monetary-policy-report>
- <https://iobe.gr/en/>
- <https://iobe.gr/en/publications/bulletins/>
- <https://iobe.gr/en/publication/food-and-beverage-industry-facts-and-figures-2024/>
- <https://www.focus-economics.com/country-indicator/greece/industrial-production/>
- <https://www.ceicdata.com/en/indicator/greece/industrial-production-index-growth>
- <https://metrics.ekt.gr/publications/451>
- <https://research-and-innovation.ec.europa.eu/statistics/performance-indicators/european-innovation-...>
- <https://metrics.ekt.gr/statistics/139>

